

Maria Verger Ventayol

El sisè volum de la col·lecció [Mixtàlia](#) és un recull de l'obra poètica de l'escriptora alcudienca Maria Verger. És una publicació del departament de Cultura del Consell de Mallorca, imprès a Gràfiques SIBA de Santa Margalida, dia 16 de novembre de 2004 amb el títol de L'Estela d'Or... i altres poemaris. A càrrec del seu Director l'alcudienc Rafel Bordoy i Pomar i assessorada per a Antoni Vidal Ferrando i Pere Rosselló Bo-ver, qui també fa el pròleg.

Aquesta col·lecció de poesia que actualment va pel volum 22 pretén recuperar obres inèdites o poc conegudes d'escriptors mallorquins. En aquest sentit l'obra de Maria Verger compleix la premissa, gairebé desconeguda a Mallorca. A la biblioteca podem trobar el llibre al centre d'interès [ILLES BALEARS Alcúdia](#).

BIOGRAFIA

(Alcúdia, 27 de setembre de 1892-Madrid, 1983)

Filla de Francesc Verger Reynés i d'Antònia Ventayol Truyol, pagesos. Els padrins materns també eren pagesos. El padrí patern, Joan Verger, fou mestre d'escola. Un oncle seu, era metge alhora que escriptor, entre les seves obres: *Destrucció de Pollentia* i *La perla de Alcúdia*; un altre oncle era farmacèutic i es dedicà a la investigació històrica i al folklore. La seva infantesa la passà a Alcúdia a la casa pairal de què parla en un dels seus poemes:

Poema Elogi a ma casa pairal

Segons diu en Pere Rosselló Bover al pròleg del llibre del què parlem, Maria Verger va començar a escriure poemes molt jove, a l'edat més o manco de dotze anys i ho feu en castellà. Na Maria Antònia Salvà l'encoratja a fer-ho amb la llengua pròpia al seu pròleg del llibre de poemes de *Clarors Matinals* i així ho va fer ja que na Maria Verger mantenia una correspondència amb ella i insistí fins que va aconseguir que ella li fes el pròleg, li tenia una gran admiració i considerava molt la seva opinió.

L'adolescència la passà a Menorca, a Ciutadella ja que a son pare el traslladaren allà com a faroner al cap de Punta Nati, aquí va ser on entrà en contacte amb Francesc de Borja Moll ja que el seu pare, Josep Moll li donava classes de pintura. A l'edat de 26 anys va poder anar a Barcelona per a cursar estudis universitaris, l'octubre de 1918 sol·licita l'ingrés a l'Escola Superior de Bibliotecàries de la Mancomunitat de Catalunya. L'any 1921 fou un any important, el seu pare morí i superà l'examen per a l'obtenció del títol de bibliotecària, a més arrel de la mort del pare la família es traslladà a Palma a la barriada del Terreno. A finals d'aquest any retorna a Barcelona per a preparar oposicions a bibliotecària de la Mancomunitat, tot i seguir escrivint. El maig de 1923 l'anomenen conservadora del Museu Josep Soler i Palet de Terrassa i va ser encarregada dels museus i les biblioteques d'aquesta ciutat, s'instal·là al convent de les monges carmelitanes de Terrassa. Feu una gran feina de ordenació i classificació del fons i posà les bases de les futures biblioteques com la Biblioteca de l'Escola d'Economia Domèstica, les biblioteques escolars i la biblioteca de la presó. També fou l'arxivera dels arxius municipals.

Segueix publicant. La guerra civil produeix un trasbals dins la seva feina intel·lectual i a més cap al 1934 pateix greus problemes respiratoris, malaltia que ja li ve de l'adolescència, la qual provocava absència laboral recurrent creant-li problemes amb les autoritats en el temps de la postguerra que li ocasionaren sancions. El 1943 aconseguí la jubilació anticipada per "incapacitat física". Durant uns anys seguí vivint a Terrassa, poc després visqué a Barcelona temps en el que torni a escriure, però ara en llengua castellana. Cap als anys 60 viatjà a Amèrica sobretot Brasil i Argentina. Més tard s'establí a Madrid i sembla que morí a Madrid cap al 1983.

A més de col·laborar en diverses revistes a Terrassa feu divulgació de la seva tasca com a divulgadora del patrimoni de la ciutat i sempre va estar compromesa amb el feminisme.

OBRA

Pere Rosselló ens diu al pròleg del llibre que l'obra poètica de Maria Verger en llengua catalana està formada amb tres llibres, tots tres inclosos en aquest llibre que comentem: *Clarors matinals* (1924), *Tendal d'estrelles* (1930) i *l'estela d'or....* (1934). Dels seus tres llibres de poemes publicats, el tercer va aparèixer a Palma, els altres dos a Barcelona. Pel que fa al viatge a Amèrica sembla que el poemari en castellà *Rutas maravillosas. Poemas (De mi viaje a América del Sur)*, publicat a Palma està relacionat amb aquest viatge. Una vegada establida a Madrid, el final de la seva vida publicà un altre llibre de poemes: *Por la senda de las rosas. Poema en XXVII cantos* (1970). La seva poesia corresponia amb el tipus de poesia que es feia tant a Mallorca com a Catalunya dins el moviment anomenat Escola Mallorquina que seguia les tendències del Noucentisme i post-noucentista, progressivament la seva poesia es va decantant de les premisses de l'Escola Mallorquina, tornant una poesia més sincera i expressiva.

Poemari Clarors matinals

Clarors matinals, amb el pròleg de Maria Antònia Salvà va veure la llum a Barcelona l'any 1924, una edició pagada per a la mateixa autora. La conformen trenta-nou poemes, la majoria breus. Obtingué un gran ressò a les revistes i diaris de Catalunya i de les Illes Balears, a Mallorca la notícia sortí a *La Almudaina*, *la Última Hora*, el setmanari *Sóller*, "el Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana", les revistes *Baleares* i *Majórica*, ...; i a Menorca *El Iris* i *La Voz de Menorca*. Josep M. de Segarra en un article titulat "Poesía femenina", en el diari *La Publicidad* digué: " Maria Verger, con sus versos, nos dice cosas inefables de sus paisajes, de sus melancolias, de sus tiernas pasiones. Es un libro extraordinariamente sensible, extraordinariamente femenino, que en medio de ciertos puntos muertos de inexperta retórica, uno encuentra la transparencia y la frescura de un chorro de agua que mana naturalmente". Maria Antònia Salvà remarca "l'amor a la llengua materna" i "l'amor a la naturalesa".

Poemari Tendall d'estrelles

Tendall d'estrelles, seguint amb el que diu Pere Rosselló al pròleg ens diu que aquesta obra va ser publicada per l'Editorial Políglota de Barcelona, precedit d'un pròleg de Josep M. de Segarra. Format per deu poemes, aquesta obra té una curiositat a l'índex s'inclou una peça que no està inclosa. En aquesta obra per part de Maria Verger hi ha un record a totes les dones escriptores del moment: Maria Antònia Salvà, Victor Català... Segarra al seu pròleg diu: "Es un llibre líric, transparent i sincer, és un continuat sospir musical, que pertany més aviat a les zones contemplatives." Segons ell és un sistema de poder dir les coses en veu alta quan no ens atrevim a fer-ho. Segons Pere Rosselló "ja no trobarem aquella melangia indefinida i immotivada, sinó que l'escriptora ens farà explícits els motius del seu dolor. Sens dubte, aquest despullament de la seva ànima marca un primer distanciament respecte de la contenció de la poesia de l'Escola Mallorquina. Al periòdic *La Vanguardia* Llorenç Lafuente subratllava la valentia de Maria Verger amb què expressava els seus sentiments i en aquest aspecte veia un avanç respecte de la major part de la poesia femenina de l'època. En el primer poema "L'arbre dels meus records..." ens parla de records, dels seus i dels seus éssers estimats que ja han mort. La mort i el desencís amorós esdevenen els eixos temàtics d'aquesta obra, juntament amb la solitud. La peça anomenada "Primaveral", Pere Rosselló ens diu que fou musicada per Joan Alisern i estrenada per l'Orfeó Barcelonès al Teatre Barcelona el 1932. En aquesta obra ja s'esbrina un decantament dels tòpics en què es fonamenta l'Escola Mallorquina, una possibilitat de renovació.

Poemari L'Estela d'or...

L'Estela d'or... a l'any 1934 uns amics de l'illa li fan un homenatge a Maria Verger

i es publica aquesta obra impresa a la impremta Mossèn Alcover. Fou ben acollida i Pere Rosselló ens diu que a la postguerra, el 1940, fou musicada pel mestre Ramon Serrat i interpretada pels Amics de les Arts de Terrassa. Ens diu al pròleg que es podria considerar com un únic i llarg poema centrat en un únic tema: l'amorós. Consta de vint-i-tres poemes. La diferència més notable respecte a les altres dues obres abans mencionades, el sentiment d'amor que expressa en aquests poemes no ve acompanyat de dolor, d'angoixa, és un amor feliç. Segons en Pere Rosselló: " Per això, el llibre recorda en algun moment el misticisme de la poesia amorosa oriental i l'ús de la majúscula per parlar de l'Amat i de l'Amor recorda el Llibre d'Amic e Amat, de Ramón Llull. La crítica la va definir como a fresca, espiritual, sensible, clara, delicada, elegant, continguda, mancada de retòrica... El llibre s'allunya encara més de l'Escola Mallorquina. Parla de manera oberta de l'amor i d'una nova manera de parlar-ne, excepcional en aquell temps. També es distancia en la manera d'incloure la natura, aquesta ja no és el tema principal sinó més aviat hi té un paper secundari.

Pere Rosselló al pròleg conclou que aquesta edició de Mixtàlia sobre l'obra i la figura de Maria Verger és més que justificada, " perquè recobra una escriptora mallorquina oblidada, en una cultura marginada i en un moment en què les dones no gaudien del lloc que els pertocava però sobretot, els lectors d'avui poden trobar en els versos de la poeta d'Alcúdia una veu senzilla i sincera, que cerca la comunicació amb els lectors i que, en alguns moments -sobretot a L'estela d'or...-, assoleix indiscutiblement moments d'inspirada bellesa."

Per acabar voldria destacar unes paraules que la mateixa Maria Verger li escriu en una d'aquelles cartes, que enviava a l'escriptora de Lluçmajor, Maria Antònia Salvà, el 7 de setembre de 1925 i que Pere Rossello Inclou al pròleg: "És el món femení desgraciadament tan pobre de cultura! No sols hi ha poques escriptores, sinó poques llegidores." A l'estudi que porta per títol: Maria Verger, Terrassenca d'adopció d'Isabel Graña i Neus Real, com explica Pere Rossello al pròleg del llibre expliquen que:

" Maria Verger fou en el sentit més estricte de l'època una feminista i una dona conscient. Tot i que es declarava apolítica, no va ignorar els esdeveniments històrics que li va tocar viure, entre d'altres coses perquè la van afectar directament. [...] L'agermanament dels interessos femenins i literaris és una constant en la vida i l'obra de Maria Verger. Precisament en l'àmbit de la creació és on l'autora d'Alcúdia sobresurt per la seva conscienciació envers la tradició literària que la precedí."

PREMIS

- Premi als 12 anys a un Certamen literari.
- Premi als Jocs Florals de Manresa, l'octubre de 1922, pel poema " Els tres sonets de l'aimada".
- Premi al concurs de la Mancomunitat de Catalunya, pel seu treball titulat: Reseña histórica de los archivos y bibliotecas del Ayuntamiento de Terrasa.
- Premi extraordinari als Jocs Florals de Terrassa, l'any 1934.

COL·LABORACIONS

- Publicacions de poemes a l'almanac de les lletres i al Setmanari Sóller.
- Col·laboració a La Revista i a El día gráfico.
- Publicació al Setmanari Sóller (meitat 1930) de la seva obra narrativa titulada "L'esflorament" d'una il·lusió" amb el subtítol " Bocet de novel·la".
- Publicació al Setmanari Sóller de dues obres de prosa baix el nom de "Pàgines viscudes", titulades: "Un bell jorn a la ciutat de Sóller"(1925) i "L'onomàstic. Proses lleugeres" (1927).
- Col·labora assíduament en Crònica Social La Veu de Catalunya.
- Col·labora sobretot en el periòdic Terrassenc El día.
- Maria Campillo n'esmenta al seu nom entre els membres de l'agrupació d'escriptors catalans creada a Barcelona el 1936.
- Col·laboració en el grup d'Els Amics de les Arts de Terrassa: Vetllades literàries, exposicions, actes musicals...
- Direcció de la revista dedicada a les dones Gema.
- Des de 1934 encarregada de les pàgines femenines de Mundo Católico.
- L'any 1942 fundà i dirigí una pàgina dedicada a les repúbliques hispanoamericanes al Setmanari El Nacional on dóna compte de les novetats literàries i culturals d'aquests països.
- Fou corresponsal durant dos anys d'El Noticiero Universal de Barcelona.

CURIOSITATS

A Terrassa existeix una beca d'investigació amb el seu nom. La darrera convocatòria fou l'any 2014.

Fes un doble click a la paraula beca:

[BECA](#)

Fotografia d'un exemplar a Iberlibro d'un exemplar de la primera edició de l'obra L'estela d'or.

Fes un doble click a la paraula foto:

[FOTO](#)

[Carrer dedicat a
Maria Verger
a Terrassa](#)

Fotografia d'un exemplar a Iberlibro de l'obra de Maria Verger "Ni en el silencio de la Paz. Mecanoscrito Original inédito. Novela sobre la guerra civil española.

Fes un doble click a la paraula Foto:

[Foto](#)

Menció d'un premi concedit a Maria Verger a La Veu de Catalunya, edició del 8 de maig de 1935, pàg. 17

Fes un doble click a la paraula Menció:

[MENCIÓ](#)

BIBLIOGRAFIA

- Font “biografia Maria Verger”: Rosselló Bover, Pere; “*Pròleg*” a *L’estela d’or... i altres poemaris* (Palma ; Consell de Mallorca- Departament de Cultura, 2004- (Mixtàlia ; 6).

ELOGI A MA CASA PAIRAL

AQUÍ, sota la parra revivada,
que de pàmpols verdosos s'ha vestit;
aquí, rebent la fresca matinada,
que degota les perles de rosada
que porten el misteri de la nit;

aquí, sentint la flaire encisadora
de les roses, els lliris i clavells;
aquí, mirant com va tenyint l'aurora,
com a màgica fada temptadora,
tot el cel amb l'or pur de sos cabells;

aquí, mirant la mar que fa plaença,
tremolant, juganera, als nostres peus;
aquí, mirant l'ocell que, sens tremença,
el vol misteriós als aires llença,
al compàs delitós de mils de veus,

que bé hi reposa aquí l'ànima mia,
o mon diví casal,
pletòric d'antigor i poesia!...

Evoques ma infantesa d'alegria,
I aquell amor dels pares, immortal.

Clarors Matinals